“La ciutat no s’acaba a la muralla”

Entrevista a M. Carme Belarte (ICREA/ICAC)

“La ciutat no s’acaba a la muralla”

El Sant Jordi de l’ICAC es va celebrar amb la presentació d’*El paisatge periurbà a la Mediterrània occidental durant la protohistòria i l’antiguitat*. El llibre prové d’un col·loqui internacional dut a terme el 2011. Parlem amb Maria Carme Belarte (ICREA/ICAC), que n’és editora juntament amb Rosa Plana Mallart.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

El llibre recull moltes aportacions al voltant del concepte “paisatge periurbà”.

Sí. Fins ara hi havia pocs treballs de síntesi, perquè és un tema molt incipient. En la tradició arqueològica s’ha estudiat el jaciment dins de muralles (intramurs), i també el territori (els assentaments, el poblament), però no tant la ciutat i el seu entorn immediat, i menys en el món protohistòric, en aquest cas, celtibèric, ibèric, gal, etc.

Un entorn que dialoga amb la ciutat.

Esclar, perquè no existeix l’un sense l’altra. La ciutat no s’acaba a la muralla. També les zones adjacents en formen part, i per això s’ha d’estudiar la relació entre l’espai abans i després de travessar la muralla.

Què vol dir exactament “periurbà”?

És un concepte nou, i potser n’acabarem adoptant un altre! El terme *suburbium* s’associa al món romà, i per això ens n’hem volgut apartar. “Periurbà” va bé perquè és mig grec mig llatí, però també en podríem dir “suburbà”, “paraurbà”, “rurubà”… La qüestió terminològica és tan interessant que en el proper col·loqui, segurament el 2015, se n’ha de parlar!

Rosa Plana i Carme Belarte,

editores del volum. Foto: M. Monrós

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Com és, aquest “paisatge periurbà”?

Està ocupat per activitats econòmiques: artesania (sobretot activitats que poden ser molestes a ciutat o que requereixen un curs d’aigua), emmagatzematge (camps de sitges), producció metal·lúrgica, etc.

Producció agrària també?

No, perquè l’espai periurbà és un espai urbanitzat amb estructures diferents de zones plenament rurals i agrícoles. També hi pot haver santuaris, necròpolis, camins… però no són espais protegits o delimitats. Ah, i les zones portuàries, que són fora muralla, també estan situades en aquest espai periurbà.

Per què no s'ha estudiat abans?

Havia quedat oblidat. Als anys 80 es van fer molts estudis de territori, però no d'aquests espais tan a prop de les ciutats. Segurament perquè són àrees arqueològicament més difícils: és més fàcil excavar una zona poblada, urbana. Hi ha molta feina per fer! En el món ibèric català ja és difícil conèixer les ciutats, o sigui que conèixer les àrees periurbanes encara ho és més.

Però es va avançant.

Sí. De Burriac, a Cabrera de Mar, per exemple, la ciutat sols es coneix en superfície, i és més conegut l'espai periurbà, on hi ha hàbitat, necròpolis... A Ullastret es comença a conèixer bé tant la ciutat com l'entorn, que s'està excavant en extensió.

I Kesse, la ciutat ibèrica de Tarragona?

Sabem que hi havia una ciutat ibèrica important, però no es pot conèixer prou bé per la superposició de construccions al llarg de la història. Passa igual amb Tortosa, de la qual parlen les fonts clàssiques.

Tu també coneixes de primera mà la ciutat ibèrica del Castellet de Banyoles, a Tivissa.

Sí, era una ciutat, més petita que Ullastret, però al seu voltant no s'ha documentat res, a part del campament romà! [Vegeu aquesta **entrevista al Dr. Jaume Noguera**]

Maig del 2013

Text i fotos: Carme Badia i Puig

Altres entrevsites a la Dra. Maria Carme Belarte:

“Sebes ens permet conèixer més el pas del primer ferro a l’ibèric antic”

“El jaciment de Benifallet és un fortí defensiu”

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)